

Een rechtvaardige voedselproductie – hier en wereldwijd- heeft toekomst.

Ter gelegenheid van de nominatie van de Werkgroep Landbouw & Armoede voor de Ab Harrewijnprijs op 13 mei 2006.

De sociale strijd.

De Werkgroep Landbouw & Armoede (WLA) is in 1998 opgericht als een platform(1) van organisaties die opkomt voor de sociale gevolgen van het landbouwbeleid. Onze hoofddoelstelling richt zich op de toekomst van gezinsbedrijven. De landbouw- en voedselproductie staat onder druk van veranderingen van het wereldwijde neoliberale economische systeem gericht op schaalvergroting, efficiëntie en financieel rendement, waarbij de sterksten overleven.

De economisch-sociale positie van veel boeren en tuinders is de laatste decennia sterk achteruit gegaan. Er is geen oog voor de menselijke waardigheid en sociale duurzaamheid .

Boeren met een structureel laag inkomen hebben weinig mogelijkheden om aan duurzame en innovatieve ontwikkelingen te werken.

Duizenden boerenbedrijven hebben de laatste jaren hun bedrijf moeten beëindigen

De uittocht stoppen.

Om de uittocht van de land- en tuinbouw te stoppen heeft WLA structurele oorzaken van lage inkomens zichtbaar gemaakt en knelpunten en oplossingen benoemd in nota's e.a. waarmee WLA haar invloed uitoefent naar de samenleving, overheid, politiek en landbouworganisaties.

WLA wil aantonen hoe boerengezinnen gevangen zitten tussen krachten van de vrije wereldmarkt, de besluiten van de nationale overheid en politiek, de Europese eenwording en hervormingspolitiek en "hun eigen grond en werkplek" waar ze met hun gezin wonen en werken. De veranderingen hebben geleid tot minder inkomensbescherming, schaalvergroting, overproductie, meer export en concurrentie en lage prijzen. Boeren hebben de race proberen bij te houden en onder druk van de overheid, voorlichting en banken geïnvesteerd. Het Landbouw Economisch Instituut heeft in de agri-monitor van 2005 aangetoond dat de lage-inkomensproblematiek sinds de armoede-onderzoeken in 1999 amper is veranderd (2). Uit de cijfers blijkt dat 44% van de boeren- en tuindersgezinnen een inkomen uit het bedrijf heeft dat onder het bestaansminimum ligt. Veel gezinnen verwerven daarnaast noodgedwongen een inkomen buitenshuis, dan nog heeft 29% een gezinsinkomen onder het minimum.

Agrarische economie met sociaal en fiscaal vangnet.

De golf van bedrijfsbeëindiging leidt tot aftakeling en ontworteling van de boerenstand. Een ontwikkelde maatschappij mag zijn agrarische economie niet verwaarlozen. De politieke aandacht dient gericht te zijn op gezinsbedrijven met functies als werkgelegenheid, economische levensvatbaarheid op het platteland, voedselvoorziening, bescherming van bodem, natuur en milieu, waterbeheer, behoud van biodiversiteit en plattelandscultuur.

WLA pleit voor behoud van betaalbare sociale voorzieningen en fiscale maatregelen die recht doen aan agrarische gezinsbedrijven en bedrijfsbeëindigers. Een sociaal plan toegesneden op de agrarische sector is noodzakelijk, het kan perspectief bieden voor scholing, ander werk en inkomen e.a.

Een brede steun van maatschappij, politiek en kerk is hierbij nodig!

Werkgroep Landbouw & Armoede

1. Werkgroep Landbouw & Armoede bestaat uit afgevaardigden van: Pastoraat Bisdom Breda, Bond van Landpachters, Landbouw Economie en Levensbeschouwing NH, Kritisch Landbouw Beraad, Nederlandse Akkerbouw Vakbond, Stichting Ent-Europa, Platform mkz-Driehoek, Steunpunt Landelijke Boerinnen Belangen, Werkgroep Religieuzen voor de Landbouw-problematiek, Stichting Handen af van Melkleasen, Werkgroep voor een rechtvaardige landbouw, Zorg Om Boer en Tuinder,

2. 1999: LEI-onderzoek Agrarische gezinnen en hun inkomens. Is er sprake van armoede?

2000: WUR-onderzoek De beleving van armoede in agrarische gezinsbedrijven.

www.landbouwenarmoede.nl

Speerpunten van de Werkgroep Landbouw & Armoede voor 2006-2007-2008

Sociaal offensief tegen lage-inkomensproblematiek in de land- en tuinbouw.

1. Het bestaansrecht van gezinsbedrijven in de landbouw- en voedselproductie dient gegarandeerd te worden, door bescherming van prijzen en fiscale en sociale maatregelen, die gericht zijn op constructieve ontwikkelingen, zoals behoud van inkomens en een leefbaar platteland. Het belangrijkste hierbij is behoud van

agrarische werkgelegenheid en de productie van basisvoedsel in de totale agrarische keten.

2. Solidariteit, rechtvaardigheid en agrarische arbeid op menselijke maat gelden hierbij als normatieve waarden, als het gaat over de verdeling van betaalbare grond- en pachtprizen en productierechten en een billijke opbrengstprijs voor boer en tuinder.
3. De visie op productie- en inkomensontwikkeling van de land- en tuinbouw dient blijvend geagendeerd te worden door overheid, politiek, landbouworganisaties en vakbonden. Hierbij dient als meetlat: de daadwerkelijke inzet voor de opvang van de economisch-sociale gevolgen voor boeren- en tuindersgezinnen. Die gevolgen leiden aantoonbaar tot armoede en sociale uitsluiting naar Nederlandse maatstaven.
4. De ontwikkelingen en veranderingen in vooral de landbouw- en voedselproductie die onder druk staan van het wereldwijde neoliberale economisch systeem dienen gekeerd te worden, zodat het aantal gedwongen bedrijfsbeëindigingen en de verpaupering van het platteland worden terug gedrongen.
5. Bedrijven die het alsnog niet redden, moeten in waardigheid kunnen beëindigen. In een overeenkomst tussen overheid en boeren dient vastgelegd te worden dat de gedupeerde boeren en tuinders niet in armoede terecht mogen komen. Het sociaal zekerheids- en belastingstelsel en de psycho-sociale hulpverlening dienen hiertoe als inzet tot bescherming bv. het ontwikkelen van een sociaal economisch akkoord.
6. Boeren- en tuindersgezinnen hebben als zelfstandigen evenals ieder ander lid van onze maatschappij recht op betaalbare sociale zekerheid bij ziekte en arbeidsongeschiktheid, pensioenopbouw e.d. Fiscale maatregelen moeten niet alleen gelden voor grote maar ook voor kleine gezinsbedrijven. Dat is nodig om financiële mogelijkheden en kansen te bieden aan het bedrijf en aan betrokkenen om zich persoonlijk te kunnen ontwikkelen en ontplooien.
7. Om dit alles te realiseren ondervindt en behoeft de Werkgroep solidariteit van bondgenoten en medestanders in kerk en maatschappij. Dit draagvlak dient nog verder te worden uitgebouwd. Hiertoe is tevens financiële ondersteuning noodzakelijk.